

การเปิดรถไฟสายเหนือแต่เมืองพิศณุโลก

ไปยัง เมืองอุตรดิตถ์แต่เมือง สวรรคโลก

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กระทรวงโยธาธิการ สร้าง ทาง
รถไฟสายเหนือ ค่อยไป อีก สอง ตอน ในทาง สอง ตอน นี้ เป็น ทาง สาย
ใหญ่ ค่อยขึ้นไป ข้างเหนือ แต่บ้านตารา ถึง ตำบล ปางต้นผึ้ง โดย ทาง
เมืองอุตรดิตถ์ ตอนหนึ่ง กับทาง สายา อีก ตอนหนึ่ง แยกที่ บ้านตารา
ไป เมือง สวรรคโลก แล้วสำเร็จ บริบูรณ์ สมควร มีการ มงคลฤกษ์
เปิด ทางรถไฟสอง ตอน นั้น เพื่อให้ข้าราชการชน สัมผัสไป มาได้ โดย
สะดวก

พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร เสด็จ ขึ้นไป ทรง เปิด ทาง
รถไฟสอง ตอน นั้น ดำ พระองค์

วันที่ ๓ ธันวาคม วันโกสินทร์ศก ๑๒๘ เวลาเช้า ๒ โมงเศษ
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร เสด็จ จากสถานี หัวตำโพง
กรุงเทพฯ โดยรถไฟ กระทบพิเศษ ขึ้นไป ทางสายเหนือ หยุดที่สถานี
กรุงเก่าแห่งหนึ่ง ดพบุรีแห่งหนึ่ง นครสวรรค์แห่งหนึ่ง รถพระที่นั่งเดินต่อไป
เวลาบ่าย ๕ โมง ๔๕ นาที ถึงสถานีเมือง พิศณุโลก พระยาอุทัยมนตรี

เล่ม ๒๒ หน้า ๒๐๖๐ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๑๙๑๘

กับข้าราชการในมณฑลนี้ พร้อมด้วย ทหารบก แด กรมตำรวจ
กำหนด ผู้ใหญ่บ้านราษฎร มารับเสด็จ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
เสด็จ ทรง รถม้า พระที่นั่ง ไป ประทับแรมที่ พลับ พลา ที่ หอทะเบียนที่ดิน
ซึ่ง ข้างหลวงเทศาภิบาลใน มณฑลนี้ จักการ รับเสด็จ

วันที่ ๔ ธันวาคม เสด็จ ประพาศที่ต่าง ๆ แล้ว เสด็จ มา ประทับ
ที่ พระวิหาร วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ทรงบำเพ็ญ พระราชกุศล สมโภช
พระพุทธชินราช มีสัตตมนต์ ๑๐ รูป แต่ มีการ มโหรีศพ ด้วย

วันที่ ๕ ธันวาคม เสด็จไป ประทับใน พระวิหาร ทรง ประเคนอาหาร
บิณฑบาต พระสงฆ์ฉันแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้พราหมณ์แบก ถ้วน เวียน
เทียน สมโภช พระพุทธชินราช มีการ มโหรีศพ อีก วัน หนึ่ง

วันที่ ๖ ธันวาคม เวลาบ่าย ๔ โมงเศษ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
ทรงเครื่อง ครีงยศชาว ทหารบก เสด็จ ทรง รถม้า พระที่นั่งไป ประทับ ณ โรง
พระราชพิธี ข้าง สถานที่ รถไฟเมือง พิษณุโลก ทรง จุด เทียน เครื่อง
นมัสการ พระไชยวัฒน์ หลัง ข้าง ทรง คัด พระสงฆ์ ใน กรุง แต่ หัวเมือง
รวม ๑๐ รูป มีพระอมรารักษ์ชิต เป็น ประธาน เจริญ พระพุทธมนต์
ตัดปรีด ในการเปิด ทาง รถไฟสายเหนือ พระสงฆ์ เจริญ พระพุทธมนต์
จบแล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เสด็จ กลับ พลับ พลา ที่ ประทับแรม
เวลาบ่าย ๕ โมงเศษ

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๑๒๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๖ หน้า ๒๐๖๑

วันที่ ๗ ธันวาคม เวลาเช้าโมงเศษ เจ้าพนักงานจัดการเลี้ยง

พระสงฆ์ ซึ่ง เจริญ พระพุทธรูปนี้ เมื่อวานนี้ พระสงฆ์รับ พระราชทาน

ฉันแก้ว รอยุ่ ครั้นเวลาเช้า ๓ โมงเศษ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช

มกุฏราชกุมาร ทรง เสร็จ เค็ม ยศ ชาว ทหารบก ทรง ประทับ เครื่อง

ราชอิศริยาภรณ์ สาย สพาย นพรัตน์ราชวรภรณ์ เสด็จ ทรง รถม้า

พระที่นั่ง แห่ง เหนือ ครอบงวนไป ประทับ ณ โรงพระราชพิธี ทรง จุดเทียน

เครื่อง นมัสการ ทรงศีลแล้ว พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงนครสวรรค์

เดชนครบาล ทรงวงโยธาธิการ ทรง อ่าน รายงาน การ สร้าง ทางรถไฟ

กรมบังคับคนตลอดแล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช มกุฏราชกุมาร

มีพระราชดำรัสตอบแล้ว พระราชทาน เครื่องราชอิศริยาภรณ์ แก่ ข้า

ราชการ กรมรถไฟ พระสงฆ์ถวาย อนุโมทนา เวลาใกล้ พระฤกษ์

เจ้าพนักงาน เจริญ พระไชย กับ บาดร่น้ำมนต์ บาดร่น้ำทราย กับ พระสงฆ์

รับ รถม้า ๗ รถ พระที่นั่งแล้ว เมื่อได้ พระฤกษ์เวลาเช้า ๓ โมง ๔๐ นาที

โหรทำนายของไชย ชาว ประโคม ๗ สังข์ แตร พิณพาทย์ พระสงฆ์

สวด ไชยมงคลคาถา ทหาร กอง เกียรติยศ ทำ เพลง แตร สรรเสริญ พระ

บรมมี ทหารปืนใหญ่ยิง ปืนใหญ่ถวายคำนับ กำพัน ผู้ใหญ่ บ้าน ราษฎร

เล่ม ๒๖ หน้า ๒๐๖๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๑๙๘๘

ให้ ถวายไชย สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร เสด็จ
ขึ้น ประทับ รถ พระที่นั่ง เจ้าพนักงานใช้จักร์รถไฟ เติร์ กระบวน รถ ขึ้น
ไปถึง เชิง สพาน ข้าม แม่น้ำน่าน คำบด บ้านตารา เวลาเช้า ๕ โมงเศษ
หยุด ประทับ รถ พระที่นั่ง ที่ เชิง สพาน ด้านใต้ ทรง ชัก สาย ยนต์
เปิด ผ้าคลุม นาม สพาน ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
นาม ว่า “สพานปรมินทร” เจ้าพนักงาน ถิ่น ช้องไชย ประโคม
สังข์ แคร พิณพาทย์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร เสด็จ
ไป ประทับ ที่ พลับ พลา ทรง ฉาย รูป สพาน แล้ว เสด็จ ขึ้น รถ พระที่นั่ง
เจ้าพนักงาน เคลื่อน รถ พระที่นั่ง ถึง สถานที่ บ้านตารา ที่ แยก สาย สวรรคโลก
หยุด รถ พระที่นั่ง เจ้าพนักงาน เชิญ พระไชยวัฒน์ กับบาตรน้ำ บาตรทราย
พระพุทธรูป และ พระสังข์ ลง จาก รถ นำใน กระบวน เสด็จไป ขึ้น รถ นำ
กระบวน ที่ จะ เติร์ ไป ยัง เมือง สวรรคโลก เสด็จ ลง ประทับ ที่ พลับ พลา
มี พระราชดำรัส ให้ กระบวน เติร์ รถ แล้ว ชาว ประโคม ฯ สังข์ แคร
พิณพาทย์ ช้องไชย เจ้าพนักงาน รถไฟใช้จักร์ เติร์ รถ ไป ยัง เมือง สวรรค
โลก พระสังข์ ประทับ พระพุทธรูป ไปรย ทราย ตลอดจน ทาง จน ถึง เมือง
สวรรคโลก มี ประโคม สังข์ แคร พิณพาทย์ ช้องไชย อีก ครั้ง หนึ่ง เมื่อ
กระบวน รถ เติร์ จะ ไป ยัง เมือง สวรรคโลก สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๑๒๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๖ หน้า ๒๐๒๓

มกุฏราชกุมาร เสด็จขึ้นประทับรถพระที่นั่ง เติร์ กระทบมือต่อไปจนถึง
สถานีอุดรดิษฐ์ ประทับแรม แด่ประพาศในเมือง แด่ตามทางรถไฟถึง
เขาพริ้ง แล้วเสด็จไปประพาศเมืองสุวรรณโลก เสด็จกลับกรุงเทพฯ
เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๒๘ ๖

คำกราบบังคมทูลรายงาน
การเปิดทางรถไฟอุดรดิษฐ์แแด่สุวรรณโลก

ขอเดชะ ฝ่าพระบาทโปรดเกล้าฯ

ด้วยบัดนี้ กระทรวงโยธาธิการ ได้สร้างทางรถไฟสายเหนือตาม
พระกระแสพระบรมราชโองการสำเร็จ ต่อออกไปอีกสองคอน
ในทางสองคอนนี้ เป็นทางสายใหญ่ต่อขึ้นไปข้างเหนือ แต่บ้าน
คาราถึงตำบลปางต้นผึ้งโดยทางเมืองอุดรดิษฐ์คอนหนึ่ง กับทาง
สาขาอีกคอนหนึ่ง แยกที่บ้านคาราไปเมืองสุวรรณโลก ทางสาขา
นี้เป็นส่วนทางคอนต้น ที่ควรเรียกว่าทางสายตะวันออกไปยังเมือง
ตาก เพื่อในที่สุดสืบไปข้างหน้า จะได้ติดต่อทำเด่น่านน้ำแม่น้ำ
กับแม่พิงให้ไปมาถึงกัน

การสร้างทางรถไฟสำเร็จบริบูรณ์ ในทางที่ได้ขยายต่อออกไปนี้
ตามกำหนดวิธีสร้างทางรถไฟ ที่ได้รับพระบรมราชานุญาต เพื่อ